

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 552/2015-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. januára 2016 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom Mgr. Lubomírom Kadurom, Advokátska kancelária, Republiky 16, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 69/2004 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 69/2004 **p o r u š i l** základné právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Čadca vo veci vedenej pod sp. zn. 12 C 69/2004 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKČIA] **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Čadca **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDACTED] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 424,26 € (slovom štyristodvadsaťštyri eur a dvadsaťšesť centov), ktoré je Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokáta Mgr. Lubomíra Kaduru, Advokátska kancelária, Republiky 16, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 552/2015-7 z 10. septembra 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 69/2004 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že:

„Sťažovateľ podal Okresnému súdu Čadca dňa 20.5.2004 návrh na začatie konania, ktorým sa domáhal priznania nároku na zaplatenie bezdôvodného obohatenia v sume 57.318,- Sk z dôvodu užívania jeho nehnuteľnosti odporcami bez právneho dôvodu. Konanie je vedené pod spis. značkou 12C/69/2004. V ďalšom konaní sťažovateľ svoj nárok rozšíril o nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia za ďalšie obdobia neoprávneného užívania jeho nehnuteľnosti odporcami.

Okresný súd Čadca uzneseniami zo dňa 28.10.2005 navrhované zmeny predmetu konania a okruhu účastníkov nepripustil, na odvolanie sťažovateľa Krajský súd Žilina tieto napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil Okresnému súdu na ďalšie konanie.

Následne Okresný súd Čadca podľa názoru sťažovateľa nepostupoval tak, aby jeho vec prejednal bez zbytočných prietáhov. Napriek opakovane vytyčovaným pojednávaniam

Okresný súd Čadca do dnešného dňa vec právoplatne nerozhodol a jeho jednotlivé úkony neprispievajú k urýchlenému rozhodnutiu a odstráneniu stavu právnej neistoty.

Je síce pravdou, že k dĺžke konania čiastočne prispel aj sám sťažovateľ, ktorý viackrát navrhoval pripustenie zmeny predmetu konania a okruhu účastníkov, avšak úkony súdu, ktorými by sa mal s týmito podaniami sťažovateľa vypořiadat' neboli urobené včas, efektívne a procesne vhodným spôsobom. Navyše k neakceptovateľným priet'ahom v konaní došlo tiež opakovanými zmenami zákonného sudcu a na to nadväzujúcimi nedostatkami organizácie práce Okresného súdu Čadca.

Zo spisu 12C/69/2004 vyplýva, že po dni 4.10.2006 súd urobil ďalší procesný úkon až po 11. mesiacoch a po dni 18.3.2010 konal súd až po 18. mesiacoch nečinnosti. Následne Okresný súd Čadca nariadil pojednávanie vo veci až po uplynutí 16. mesiacov nečinnosti.

Dňa 13.12.2012 podal sťažovateľ predsedníčke Okresného súdu Čadca sťažnosť pre priet'ahy v konaní. Sťažnosť bola vybavená písomným podaním predsedníčky súdu č. k. Spr 207/12 zo dňa 9.1.2013, v ktorom okrem citácie vyjadrenia konajúceho zákonného sudcu predsedníčka súdu konštatuje priet'ahy v uvedenom konaní a priznáva tiež zodpovednosť za tieto priet'ahy na strane súdu. Tieto priet'ahy sú podľa názoru predsedníčky Okresného súdu Čadca spôsobené subjektívnymi nedostatkami práce na strane konajúceho sudcu a neprimeranou zaťaženosťou sudcov. Predsedníčka súdu preto konštatovala dôvodnosť podanej sťažnosti. Napriek tomuto konštatovaniu Okresný súd Čadca do dnešného dňa vo veci nerozhodol.

Z uvedeného vyplýva, že konanie na Okresnom súde Čadca trvá už takmer 10 rokov bez toho, aby bolo o nároku sťažovateľa rozhodnuté vo veci samej.

(...) Sťažovateľ tvrdí, že predmet sporu nie je v žiadnom prípade zložitý po skutkovej ani po právnej stránke. Úlohou súdu bolo v podstate iba vykonať dokazovanie ohľadom výšky uplatneného nároku s ohľadom na obvyklé nájomné v danom čase a mieste za účelom preukázania výšky bezdôvodného obohatenia na základe tvrdení sťažovateľa. Vec bolo možné rozhodnúť nanajvýš v priebehu niekoľkých rokov od podania návrhu a to s uvážením zaťažnosti súdu nápadom civilných vecí.

Pokiaľ ide o kritérium správania sa účastníkov, navrhovateľ síce viackrát menil návrh žalobného petitu, tieto návrhy však nemohli spôsobiť tak neúmernú dĺžku konania a bolo možné o nich rozhodnúť v primeranej lehote.

Pokiaľ ide o kritérium postupu samotného súdu, sťažovateľ tvrdí, že k prieťahom v konaní došlo najmä dlhodobou nečinnosťou súdu. Počas dlhých období od podania návrhu až do dnešného dňa súd nevykonal žiaden úkon priamo smerujúci k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníkov konania(...)

Sťažovateľ tvrdí, že uvedeným postupom Okresného súdu Čadca bolo porušené jeho právo na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov, vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Sťažovateľ je ďalej toho názoru, že v danom prípade je dôvodné priznať mu i primerané zadosťučinenie vyjadrené v peniazoch. Výšku požadovaného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje neúmernou dĺžkou prieťahov a psychickou ujmu, ktorá mu v dôsledku toho vznikla. Sťažovateľ už takmer 10 rokov márne čaká, že Okresný súd Čadca rozhodne o jeho oprávnenom nároku. Túto výšku považuje za primeranú i z hľadiska existujúcej judikatúry Ústavného súdu SR.

(...) Vzhľadom na skutočnosť, že Okresný súd Čadca doteraz neposkytol ochranu porušenému a ohrozenému právu sťažovateľa, bezdôvodne spôsobil takmer desať rokov trvajúce prieťahy v konaní ako aj na psychickú ujmu, ktorá sťažovateľovi vznikla, žiadame, aby Ústavný súd vydal tento nález:

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené.

2. Okresnému súdu Čadca v konaní pod sp. zn. 12C/69/2004 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

2. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 7.000,- € (slovom: sedemtisíc eur), ktoré je Okresný súd Čadca [REDAKOVANÉ] povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto náletu.

3. Okresný súd Žilina je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania pred Ústavným súdom vo výške 284,08 € a vyplatiť ich Mgr. Ľubomírovi Kadurovi, advokátovi AK ul. Republiky 16, 010 01 Žilina.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 1843/15

z 19. októbra 2015 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu zo 6. novembra 2015.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Vo veci ide o podaný návrh na zaplatenie 57 318,- Sk s prísl. ako bezdôvodné obohatenie. V určitých časových obdobiach boli spôsobené prieťahy v konaní, ku ktorým však prispeli samotní účastníci konania (nejasné podania, odvolania, neustálený okruh účastníkov, odročovanie pojednávaní z dôvodu neprítomnosti účastníkov). (...)

Súhlasím, aby ústavný súd upustil od verejného pojednávania.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom podaní k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol najmä, že:

„(...) Okresný súd Čadca vo svojom vyjadrení špecifikoval úkony súdu v konaní pod spis. značkou 12C/69/2004. V závere svojho vyjadrenia Okresný súd Žilina uvádza, že v určitých časových obdobiach boli spôsobené prieťahy v konaní, ku ktorým však prispeli samotní účastníci konania (nejasné podania, odvolania, neustálený okruh účastníkov, odročovanie pojednávaní z dôvodu neprítomnosti účastníkov).

Už v samotnej sťažnosti sme uviedli, že k dĺžke konania čiastočne prispel aj sám sťažovateľ, ktorý viackrát navrhoval pripustenie zmeny predmetu konania a okruhu účastníkov, avšak úkony súdu, ktorými by sa mal s týmito podaniami sťažovateľa vysporiadať neboli urobené včas, efektívne a procesne vhodným spôsobom.

Zatiaľ čo konanie od podania návrhu dňa 20.5.2004 do vytýčenia termínu pojednávania na deň 12.9.2005 nevykazuje prieťahy v konaní, následný postup súdu sa sťažovateľovi javí ako séria neúčelných úkonov súdu a jeho bezdôvodnej nečinnosti. Úkony súdu, ktorými si vyjasňoval procesné postavenie účastníkov a ich zástupcov a predmet konania bolo možno vykonať na riadne pripravenom pojednávaní a o podaniach účastníkov bolo možné rozhodovať priebežne tak, aby si súd ustálil okruh účastníkov, predmet konania a sporné procesné, či hmotnoprávne otázky.

Sťažovateľovi sa nejaví účelné vyjadrovať sa k jednotlivým úkonom súdu špecifikovaným vo vyjadrení Okresného súdu Čadca, z ich prehľadu je však zrejmé, že Okresný súd Čadca vzniknuté procesné otázky riešil neúčelne a s výraznými prieťahmi.

Tieto procesné otázky bolo možné a účelné vyriešiť na pojednávaní. Je už celkom zrejmé, že najmenej od pridelenia veci zákonnému sudcovi dňa 29.1.2009 do dnešného dňa Okresný súd Čadca neurobil žiaden úkon, ktorý by priamo smeroval k meritórnemu rozhodnutiu sporu.

Okolnosti spočívajúce v opakovanom pridelení spisu iným sudcom nemôžu byť na ťarchu sťažovateľa. Pokiaľ ide o prietahy v konaní spôsobené samotným sťažovateľom, tu poukazujeme na skutočnosť, že navrhovateľ v konaní nie je zastúpený právnym zástupcom a jeho procesné úkony sa môžu javiť ako neúčelné. Je však vecou súdu, aby v takom prípade sám aktívne zasiahol a na vytyčenom pojednávaní si vyjasnil podstatné procesné otázky dopytom na účastníkov, resp. aby o procesných návrhoch účastníkov rozhodoval priebežne tak, aby bolo možné na vytyčenom pojednávaní vec rozhodnúť.

Máme za to, že podaná sťažnosť je dôvodná a z vyjadrenia Okresného súdu Čadca nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by podstatným spôsobom spochybnili skutočnosti v nej uvedené.

Súhlasíme s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 69/2004:

Dňa 20. mája 2004 podal sťažovateľ na okresnom súde proti spoločnosti REALITY LAURIN, a. s. (ďalej len „odporkyňa“), žalobný návrh, ktorým sa domáhal priznania nároku na zaplatenie bezdôvodného obohatenia v sume 57 318 Sk s príslušenstvom. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 12 C 69/2004 a na rozhodnutie pridelená zákonnému sudcovi Mgr. Milanovi Švaňovi.

Dňa 2. júna 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh.

Dňa 5. augusta 2004 bol súdny poplatok sťažovateľom zaplatený.

Dňa 23. augusta 2004 okresný súd uznesením č. k. 12 C 69/2004-8 vyzval odporkyňu na vyjadrenie k žalobnému návrhu.

Dňa 22. septembra 2004 bolo okresnému súdu predložené doplnenie žalobného návrhu sťažovateľa.

Dňa 9. novembra 2004 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 17. január 2005. V ten istý deň okresný súd vyzval Katastrálny úrad v Žiline na zaslanie listu vlastníctva.

Dňa 10. novembra 2004 okresný súd vyzval navrhovateľa na predloženie požadovanej listiny.

Dňa 25. novembra 2004 bol okresnému súdu doručený výpis z katastra nehnuteľností.

Dňa 30. novembra 2004 bola okresnému súdu doručená požadovaná listina navrhovateľa.

Dňa 13. januára 2005 právny zástupca odporkyne ospravedlnil svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní z dôvodu jeho účasti na inom súdnom pojednávaní a požiadal o odročenie nariadeného pojednávania a stanovenie nového termínu.

Dňa 17. januára 2005 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely vyžiadania plnej moci na zastupovanie od [REDAKOVANÉ] a zistenia, či je konateľom odporkyne alebo jej právnym zástupcom. V ten istý deň ho okresný súd vyzval na predloženie plnej moci a oznámenie, či odporkyňu zastupuje ako advokát alebo ako konateľ. V ten istý deň okresný súd požiadal Okresný súd Žilina o zaslanie výpisu z obchodného registra.

Dňa 20. januára 2005 požiadal sťažovateľ okresný súd o urýchlené nariadenie nového pojednávania z dôvodu, že odporca „*úmyselne predlžuje konanie svojou neúčast'ou na pojednávaní*“, zároveň predložil nové dôkazy.

Dňa 8. februára 2005 bol okresnému súdu doručený výpis z obchodného registra.

Dňa 10. februára 2005 bola okresnému súdu doručená plná moc [REDAKOVANÉ] na zastupovanie odporkyne.

Dňa 22. februára 2005 okresný súd vyzval [REDAKOVANÉ] na oznámenie, či je predsedom predstavenstva odporkyne.

Dňa 16. marca 2005 bola okresnému súdu doručená odpoveď [REDAKOVANÉ] na výzvu súdu, v ktorej uviedol, že nie je predsedom predstavenstva odporkyne.

Dňa 19. apríla 2005 sťažovateľ vo svojom podaní žiadal o pokračovanie konania.

Dňa 7. júna 2005 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 12. september 2005. V ten istý deň okresný súd požiadal Okresný súd Žilina o zaslanie výpisu z obchodného registra.

Dňa 26. mája 2005 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporkyne k žalobnému návrhu sťažovateľa.

Dňa 16. júna 2005 bol okresnému súdu doručený výpis z obchodného registra.

Dňa 28. júna 2005 bolo okresnému súdu doručené stanovisko odporkyne k „*prípadnému oslobodeniu od súdneho poplatku*“ sťažovateľa.

Dňa 29. júna 2005 podal sťažovateľ návrh na pristúpenie ďalších účastníkov do konania.

Dňa 12. septembra 2005 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely predloženia splnomocnení zo strany sťažovateľa, „*predloženia 2 exemplárov upraveného návrhu*“ a predloženia rozhodnutia o zmene návrhu a následne rozhodnutia o zmene návrhu.

Dňa 14. septembra 2005 bolo okresnému súdu doručené podanie odporkyne.

Dňa 16. septembra 2005 sťažovateľ doplnil svoje podanie z 29. júna 2005.

Dňa 28. októbra 2005 okresný súd uznesením č. k. 12 C 69/2004-67 rozhodol, že nepripúšťa rozšírenie návrhu sťažovateľa. V ten istý deň okresný súd uznesením č. k. 12 C 69/2004-69 rozhodol, že nepripúšťa rozšírenie návrhu sťažovateľa.

Dňa 2. decembra 2005 bolo okresnému súdu predložené odvolanie sťažovateľa proti uzneseniam okresného súdu č. k. 12 C 69/2004-69 a č. k. 12 C 69/2004-67.

Dňa 9. decembra 2005 bol Krajskému súdu v Žiline predložený spis s opravným prostriedkom.

Dňa 28. februára 2006 Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 5 Co 622/2005-79 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 12 C 69/2004-67 a vec vrátil na ďalšie konanie. V ten istý deň Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 5 Co 4/2006-81 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 12 C 69/2004-69 a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 10. apríla 2006 bol okresnému súdu vrátený spis.

Dňa 9. mája 2006 bol okresnému súdu doručený návrh odporkyne na urýchlené pokračovanie v konaní.

Dňa 24. mája 2006 okresný súd uznesením č. k. 12 C 69/2004-84 vyzval sťažovateľa na doplnenie jeho podaní z 29. júna 2005 a 16. septembra 2005.

Dňa 15. augusta 2006 bolo okresnému súdu doručené doplnenie podaní sťažovateľa.

Dňa 4. októbra 2006 okresný súd uznesením č. k. 12 C 69/2004-88 pripustil, aby na strane navrhovateľa pristúpila do konania [REDAKOVANÉ] a na strane odporcu pristúpili do konania spoločnosti SWIMEA, s. r. o., a Stavebná mechanizácia s. r. o.

Dňa 22. februára 2007 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcov.

Dňa 27. februára 2007 bol okresnému súdu doručený návrh odporcov na vylúčenie veci na samostatné konanie.

Dňa 6. júla 2007 bol okresnému súdu doručený návrh navrhovateľov na zmenu účastníkov konania a pristúpenie účastníka na strane odporcov.

Dňa 2. augusta 2007 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 14. september 2007.

Dňa 11. septembra 2007 navrhovatelia požiadali o odročenie pojednávania „z dôvodu nerozhodnutia o návrhu na zmenu navrhovateľa“.

Dňa 14. septembra 2007 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu podania navrhovateľov zo 6. júla 2007.

Dňa 5. októbra 2007 okresný súd uznesením č. k. 12 C 69/2004-103 vyzval navrhovateľov na odstránenie nedostatkov ich podania zo 6. júla 2007.

Dňa 29. januára 2008 bol okresnému súdu doručený návrh navrhovateľov na pristúpenie [REDAKOVANÉ] do konania.

Dňa 2. apríla 2008 okresný súd uznesením sp. zn. 12 C 69/2004 pripustil, aby na strane navrhovateľa pristúpil [REDAKOVANÉ].

Dňa 21. apríla 2008 bolo okresnému súdu doručené podanie odporcov.

Dňa 18. augusta 2008 bolo okresnému súdu doručené oznámenie právneho zástupcu odporcov o zmene sídla advokátskej kancelárie.

Dňa 21. augusta 2008 okresný súd uznesením č. k. 12 C 69/2004-110 vyzval navrhovateľov na odstránenie nedostatkov návrhu z 20. mája 2004 doplneného 29. júna 2005.

Dňa 18. septembra 2008 bolo okresnému súdu doručené podanie navrhovateľov.

Dňa 29. októbra 2008 okresný súd uznesením č. k. 12 C 69/2004-128 pripustil zmenu návrhu.

Dňa 30. októbra 2008 okresný súd uznesením č. k. 12 C 69/2004-126 vyzval navrhovateľov na zaplatenie súdneho poplatku za rozšírený návrh na začatie konania.

Dňa 16. januára 2009 bol spis na základe opatrenia predsedu okresného súdu s účinnosťou od 19. januára 2009 pridelený JUDr. Štefanovi Mart'ákovi z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti zákonného sudcu Mgr. Milana Švaňu.

Dňa 23. januára 2009 bolo okresnému súdu doručené podanie odporcov.

Dňa 17. februára 2009 podal sťažovateľ námietku zaujatosti.

Dňa 17. marca 2009 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline na účely rozhodnutia o námietke zaujatosti.

Dňa 31. marca 2009 Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 8 NcC 10/2009-147 rozhodol, že JUDr. Štefan Mart'ák nie je vylúčený z prerokúvania a rozhodovania vecí.

Dňa 30. apríla 2009 navrhovatelia dodali návrh na zmenu žalobného návrhu.

Dňa 11. mája 2009 bol okresnému súdu vrátený spis.

Dňa 20. mája 2009 bol návrh navrhovateľov zaslaný odporcom na vyjadrenie.

Dňa 1. júna 2009 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcov.

Dňa 3. júna 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 12. jún 2009.

Dňa 12. júna 2009 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 4. september 2009 na účely opätovného predvolania navrhovateľov a odporcov.

Dňa 17. júna 2009 bolo okresnému súdu doručené podanie odporcov s priloženým znaleckým posudkom. V ten istý deň okresný súd vyzval navrhovateľov na vyjadrenie.

Dňa 1. júla 2009 bolo okresnému súdu predložené vyjadrenie navrhovateľov.

Dňa 27. júla 2009 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaslanie listín.

Dňa 5. augusta 2009 boli okresnému súdu sťažovateľom predložené požadované listiny.

Dňa 17. augusta 2009 bolo pojednávanie odročené na 11. september 2009 z dôvodu rehabilitácie sudcu.

Dňa 27. augusta 2009 právny zástupca odporcov požiadal o odročenie pojednávania a stanovenia nového termínu z dôvodu kolízie pojednávaní.

Dňa 11. septembra 2009 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodov vyžiadania spisov od Okresného súdu Žilina a predloženia spisu vyššiemu súdnemu úradníkovi na rozhodnutie o návrhu z 26. apríla 2009.

Dňa 14. septembra 2009 okresný súd požiadal Okresný súd Žilina o zapožičanie spisov.

Dňa 28. októbra 2009 okresný súd urgoval Okresný súd Žilina o zapožičanie vyžiadanych spisov.

Dňa 13. novembra 2009 bola okresnému súdu doručená odpoveď Okresného súdu Žilina na vyžiadanie.

Dňa 1. decembra 2009 bol okresnému súdu doručený vyžiadaný spis.

Dňa 3. decembra 2009 bolo okresnému súdu doručené oznámenie Okresného súdu Žilina, že vyžiadaný spis nie je možné zapožičať.

Dňa 8. decembra 2009 okresný súd zisťoval, kde sa nachádzajú konkrétne spisy a možnosti pripojenia spisov.

Dňa 21. decembra 2009 okresný súd požiadal Okresný súd Žilina o zapožičanie spisov.

Dňa 7. januára 2010 bolo okresnému súdu doručené oznámenie Okresného súdu Žilina, že nie je možné pripojiť spis.

Dňa 18. marca 2010 okresný súd uznesením č. k. 12 C 69/2004-197 rozhodol, že zmenu návrhu z 30. apríla 2009 nepripúšťa.

Dňa 12. apríla 2010 bolo okresnému súdu doručené podanie odporcov, v ktorom žiadali odstránenie pried'ahov v konaní.

Dňa 21. apríla 2010 bolo okresnému súdu doručené odvolanie navrhovateľov proti uzneseniu č. k. 12 C 69/2004-197.

Dňa 18. mája 2010 bola vec na základe opatrenia predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 619/10 pridelená Mgr. Richardovi Golisovi z dôvodu nástupu [REDACTED] na výkon trestu odňatia slobody.

Dňa 7. marca 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie odporcov, v ktorom žiadali odstránenie pried'ahov v konaní.

Dňa 6. júna 2011 okresný súd vyzval s'ťažovateľ'a na predloženie plnej moci od navrhovateľ'a v 3. rade.

Dňa 8. júla 2011 bola okresnému súdu plná moc sťažovateľom doručená.

Dňa 25. augusta 2011 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline na účely rozhodnutia o odvolaní navrhovateľov.

Dňa 29. septembra 2011 Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 6 Co 295/2011-228 odmietol odvolanie navrhovateľov.

Dňa 24. októbra 2011 bol okresnému súdu vrátený spis.

Dňa 26. januára 2012 bolo okresnému súdu doručené doplnenie návrhu navrhovateľov.

Dňa 18. decembra 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 12. február 2013.

Dňa 21. decembra 2012 bol okresnému súdu od odporcov doručený znalecký posudok č. 36/2012.

Dňa 10. januára 2013 okresný súd požiadal Okresný súd Žilina o zaslanie kópií právoplatných rozhodnutí súdu vymedzených v žiadosti, resp. o podanie správy o účastníkoch, predmete a aktuálnom procesnom stave príslušného konania.

Dňa 18. januára 2013 bola okresnému súdu doručená odpoveď Okresného súdu Žilina na výzvu.

Dňa 24. januára 2013 bola okresnému súdu doručená odpoveď Okresného súdu Žilina na výzvu.

Dňa 30. januára 2013 bolo okresnému súdu doručené vyžiadané uznesenie Okresného súdu Žilina.

Dňa 1. februára 2013 bola okresnému súdu doručená správa Okresného súdu Žilina o stave konania.

Dňa 6. februára 2013 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na prerušenie konania až do rozhodnutia Centra právnej pomoci o žiadosti o poskytnutie právnej pomoci a pridelení právneho zástupcu.

Dňa 7. februára 2013 okresný súd pojednávanie nariadené na 12. február 2013 zrušil a určil nový termín pojednávania na 7. máj 2013.

Dňa 11. februára 2013 boli okresnému súdu doručené vyžiadané rozhodnutia od Okresného súdu Žilina. V ten istý deň navrhovateľ v 3. rade ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní. V ten istý deň sťažovateľ predložil okresnému súdu potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti a ďalšie listiny.

Dňa 18. februára 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcov k sťažovateľom podanému návrhu na prerušenie konania.

Dňa 20. februára 2013 bola okresnému súdu doručená správa Okresného súdu Žilina o účastníkoch, predmete a stave konania.

Dňa 30. apríla 2013 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa.

Dňa 6. mája 2013 sťažovateľ ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní.

Dňa 7. mája 2013 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 24. september 2013.

Dňa 26. augusta 2013 sa sťažovateľ vyjadril k vyjadreniam odporcov a čiastočne vzal návrh voči odporcom v 2. a 3. rade späť.

Dňa 19. septembra 2013 okresný súd termín pojednávania stanovený na 24. september 2013 zrušil z dôvodu „procesných prekážok a prejednávania veci samej na pojednávaní v pôvodne určenom termíne“.

Dňa 23. septembra 2013 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na prerušenie konania.

Dňa 2. októbra 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcov v 2. a 3. rade k čiastočnému späťvzatiu návrhu sťažovateľa.

Dňa 8. októbra 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu v 1. rade k podaniu sťažovateľa z 26. augusta 2013.

Dňa 7. januára 2014 bola vec na základe opatrenia predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 8/14 pridelená sudkyni JUDr. Laure Židekovej.

Dňa 17. januára 2014 bolo okresnému súdu doručené podanie odporcov, v ktorom predložili dôkazy.

Dňa 29. januára 2014 sudkyňa JUDr. Laura Žideková namietla svoju zaujatosť. V ten istý deň predsedníčka okresného súdu opatrením sp. zn. Spr 195/14 odňala vec JUDr. Laure Židekovej a nariadila pridelit' vec náhodným výberom prostredníctvom elektronickej podateľne inému sudcovi.

Dňa 30. januára 2014 bola vec pridelená sudkyni JUDr. Anne Hozákovej.

Dňa 2. apríla 2014 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 22. apríl 2014.

Dňa 17. apríla 2014 bolo okresnému súdu doručené podanie odporcov.

Dňa 23. apríla 2014 bolo asistentkou senátu zistené, že vo veci bolo nesprávne vyhotovené predvolanie na 24. apríl 2014. Z dôvodu, že na daný deň a hodinu už bolo nariadené iné pojednávanie, bolo účastníkom konania oznámené, že sa pojednávanie konať nebude a bude im zaslaný nový termín.

Dňa 30. apríla 2014 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 20. máj 2014.

Dňa 15. mája 2014 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na prerušenie konania z dôvodu úmrtia navrhovateľky v 1. rade do skončenia dedičského konania.

Dňa 19. mája 2014 bolo okresnému súdu doručené podanie odporcov.

Dňa 20. mája 2014 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie neúčasti navrhovateľa v 3. rade na pojednávaní.

Dňa 20. mája 2014 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu zisťovania dedičov po zomrelej navrhovateľke v 1. rade.

Dňa 22. mája 2014 bolo okresnému súdu doručené vypovedanie plnej moci udeleného navrhovateľom v 3. rade sťažovateľovi na zastupovanie vo veci.

Dňa 19. júna 2014 okresný súd požiadal Okresný súd Žilina o zaslanie okruhu dedičov po zomrelej navrhovateľke v 1. rade.

Dňa 25. júla 2014 bolo okresnému súdu doručené oznámenie o predbežnom okruhu dedičov.

Dňa 7. januára 2015 bola vec opatrením predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 22/15 pridelená sudcovi JUDr. Michalovi Mravcovi z dôvodu „*prerušenia výkonu funkcie sudcu*“.

Dňa 9. marca 2015 bola vec opatrením predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 424/15 pridelená sudkyňi JUDr. Anne Hozákovej z dôvodu „*návratu po prerušení funkcie sudcu*“.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu vo veci „o zaplatenie bezdôvodného obohatenia“ v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 69/2004 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej zložitosti veci, keďže rozhodnutia o predmetných nárokoch tvoria štandardnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov s ustálenou judikatúrou, a ani po skutkovej stránke vec nevykazuje zložitosť. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, treba poukázať predovšetkým na to, že (ako to z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva, pozri bod II tohto nálezu) k predĺženiu napadnutého konania prispel aj samotný sťažovateľ najmä tým, že podal nekvalifikovaný návrh, ktorý bolo treba opakovane upresňovať. V samotnej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že *„k dĺžke konania čiastočne prispel aj sám sťažovateľ, ktorý viackrát navrhoval pripustenie zmeny predmetu konania a okruhu účastníkov“*. Na uvedené správanie sťažovateľa ústavný súd prihliadol pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťúčinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a predovšetkým poukazuje na to, že občianske súdne konanie, ktoré bez meritórneho rozhodnutia súdu prvého stupňa trvá tak dlho, ako to je v danej veci, teda 11 rokov a 7 mesiacov (aj keď sa vec nachádzala celkove asi deväť mesiacov na odvolacom súde, čo nemožno pričítať na ťarchu okresného súdu), možno už len na základe posúdenia tohto neprimeraného obdobia považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. Takáto zdĺhavosť konania totiž v princípe predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (m. m. I. ÚS 66/03).

Okrem uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol danej veci aj opakovane nečinný, a to konkrétne od 4. októbra 2006 do 2. augusta 2007 (desať mesiacov), od 18. marca 2010 do 6. júna 2011 (pätnásť mesiacov), od 24. októbra 2011 do 18. decembra 2012 (štrnásť mesiacov) a od 25. júla 2014 až do zapožičania súvisiaceho spisu, teda do 15. decembra 2015 (šestnásť mesiacov). Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas minimálne 4,5 rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným priesťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Ústava pritom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje

predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci - a teda vykonanie spravodlivosti - bez zbytočných priet'ahov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať finančné zadosťučinenie v sume 7 000 €, ktorú odôvodnil najmä *„neúmernou dĺžkou priet'ahov a psychickou ujmu, ktorá mu v dôsledku toho vznikla“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, vzhľadom na to, že sťažovateľ tiež prispel k predĺženiu napadnutého konania, ako aj na povahu veci (sťažovateľ si uplatňuje v napadnutom konaní finančnú sumu *„57 318 Sk s prísl.“*, teda 1 902,60 € s prísl.), považuje za primerané vo výške 1 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia zo 17. januára 2014, podanie ústavnej sťažnosti 22. septembra 2014 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 2. novembra 2015). Za dva úkony vykonané v roku 2014 patrí odmena v sume dvakrát po 134 € a režijný paušál dvakrát po 8,04 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2015 patrí odmena v sume 139,83 € a režijný paušál 8,39 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 424,26 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2016